

Pre klientov Allianz - Slovenská dôchodková správcovská spoločnosť, a. s.

Newsletter

Allianz

03/2008

Téma mesiaca

Chybné údaje v letáku MPSVR SR

Rozhovor

Eňa Vacvalová
humoristka a čerstvá päťdesiatnička

Otázky a odpovede

Čo všetko vás zaujíma
v súvislosti s dôchodkovým sporením

Hľadanie kontextov

Diskusia k otázkam podoby 2. piliera vrcholí. V tejto chvíli, keď beží proces možnosti potvrdenia pôvodného rozhodnutia sporit' v 2. pilieri, by mala byť predovšetkým a najmä konštruktívna a prinášajúca objektívne informácie účastníkovi na dôchodkovom poistení a sporení. Nie je to tak. Do diskusie vstupuje politika. Nebezpečná je práve skutočnosť, že na úrovni politických debát sa k diskusii dajú priradiť rôzne prívlastky, len nie objektívna. Zaujímavý sa stáva fenomén „hľadania kontextov“. Tvrde a podstatu dôchodkového sporenia ohrozujúce tvrdenia sa objavujú so železnou pravidelnosťou a v rovnakom tempe ich vyvracia odborná verejnosť, nezávislí odborníci, ba svojimi rozhodnutiami aj samotní sporitelia. Napríklad tie o nebankových subjektoch či o výške dôchodkov z 2. piliera, ale aj o dedení a bezpečnosti sporenia v DSS... Reakcie sporiteľov sú kľúčové. Keď deštruktívny argument nezaberie, okamžite dôjde k posunu v tvrdení a hľadaní nových kontextov. Výsledkom je zneistenie, bezradnosť, strata schopnosti posúdiť situáciu a informačný chaos. Ako z tejto spleti právd a poloprávd von? Dopracovať sa k informáciám z rôznych zdrojov, premýšľať, nepreberať fakty pasívne, nepodliehať tlakom a klásť si otázky, ktoré sa viažu na vašu životnú situáciu. Napríklad. Je rozumné vzdať sa vlastných úspor? Pripraviť príbuzných o možnosť dediť vaše nasporené peniaze? Nie je pre vás výhodné a zaujímavé mať možnosť ovplyvňovať výšku svojho budúceho dôchodku? Možnosť vybrať si vlastnú investičnú stratégiu? Získať šancu na vyšší dôchodok než je výlučne od štátu?

*Peter Karcol,
člen Predstavenstva Allianz – Slovenská d. s. s.*

Staňte sa súčasťou svojho Newslettera!

Vaše názory, nápady a pripomienky, ktoré umožnia zdokonaľiť a obohatiť náš i váš mesačník, nám môžete posilať na e-mailovú adresu: redakcia@asdss.sk

Elektronický newsletter pre klientov Allianz - Slovenská d.s.s., číslo 3

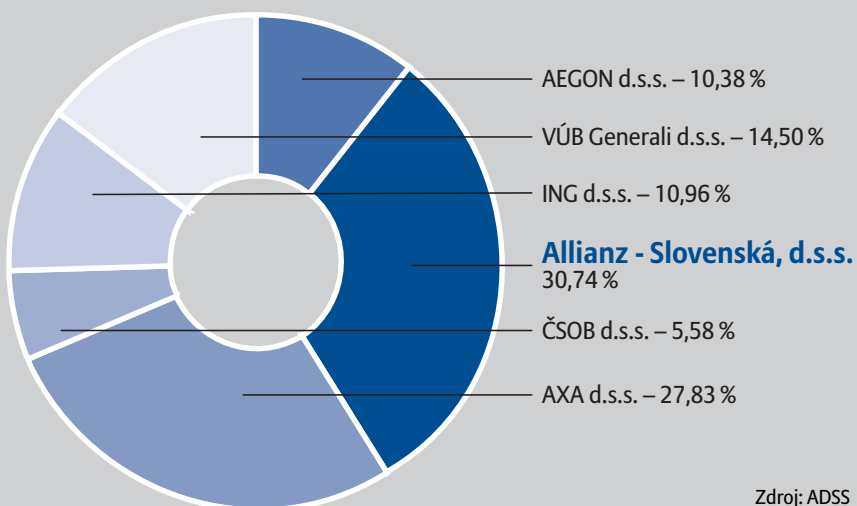
Adresa redakcie: Allianz - Slovenská dôchodková správcovská spoločnosť, a. s. Račianska 62, 83102 Bratislava, Tel.: 0800 111 555, e-mail: redakcia@asdss.sk, Redakčne pripravili: Allianz - Slovenská d.s.s., Vydáva: spoločnosť Allianz - Slovenská d.s.s.

Allianz - Slovenská d.s.s. – líder na trhu dôchodkového sporenia

S trhovým podielom 30,74 % k 30. 5. 2008 si udržiava Allianz – Slovenská d. s. s. pozíciu lídra medzi dôchodkovými správcovskými spoločnosťami na slovenskom trhu.

K 30. máju 2008 všetky DSS na slovenskom trhu spravovali majetok v hodnote 60 205 630 398,51 Sk.

Zdroj: ADSS

Objem aktív v dôchodkových fondoch Allianz - Slovenská d.s.s. v máji 2008

Dňa 30. 5. 2008	Konzervatívny fond Garant	Vyvážený fond Optimal	Rastový fond Progres
Aktuálna hodnota dôchodkovej jednotky v Sk	1,1305	1,1168	1,1145
Čistá hodnota majetku v Sk	881 377 597,31	5 889 804 389,27	11 736 175 865,05
Odplata za správu v %*	0,065	0,065	0,065

* Z priemernej mesačnej čistej hodnoty majetku v dôchodkovom fonde. Odplatu za správu môže DSS meniť, nie však nad hodnotu stanovenú zákonom. Informáciu o zmene DSS zverejní v tlači s celoslovenskou pôsobnosťou najmenej 30 dní pred dňom účinnosti zmeny. Odplata za vedenie osobného dôchodkového účtu predstavuje 1 % z príspevku sporiteľa.

Upozornenie podľa zákona č. 43/2004 Z. z.: S uzatvorením zmluvy s dôchodkovou správcovskou spoločnosťou je spojené aj riziko a doterajší alebo propagovaný výnos portfólia dôchodkového fondu v jej správe nie je zárukou budúceho výnosu portfólia dôchodkového fondu. Činnosť dôchodkovej správcovskej spoločnosti je pod dohľadom Národnej banky Slovenska.

Otázka pre Petra Goliáša z INEKO:

Dokedy je podľa vás udržateľný 1. pilier pri súčasných parametroch?

Ak za udržateľnosť považujeme to, že prvý pilier vyplatí len také dôchodky, na aké sa cez dôchodkové poistenie poskladá pracujúca časť obyvateľstva (spolu so štátom platiacim plnú výšku výpadku príjmov Sociálnej poisťovne spôsobených vznikom druhého piliera), prvý pilier nie je udržateľný už dnes. Už dnes totiž dôchodky pohlcujú veľkú časť príjmov Sociálnej poisťovne, ktoré so starobnými dôchodkami nemajú nič spoločné. Ide najmä o príjmy vyzbierané na úrazové a nemocenské poistenie, na poistenie v nezamestnanosti alebo do rezervného fondu.

Inými slovami, už dnes musí Sociálna poisťovňa dotovať prvý pilier na úkor

iných druhov poistenia, resp. na úkor rezerv, ktoré môžu v budúcnosti chýbať. Po nedávnom zvýšení maximálneho vymeriavacieho základu štát prinútil dotovať prvý pilier aj všetkých ľudí s platom vyšším ako 3-násobok priemernej mzdy. Teoreticky je možné dotáciu prvého piliera zvyšovať donekonečna, t. j. k úpravám súčasných parametrov ani nemusí dôjsť. Dôchodky by však v takomto prípade pohlcovali čoraz viac verejných zdrojov, a to na úkor výdavkov napríklad na zdravotníctvo, školstvo, sociálnu pomoc a v konečnom dôsledku na úkor vyššieho rastu ekonomiky a teda aj životnej úrovne. Čím skôr preto vláda obmedzí tieto dotácie a upraví

parametre prvého piliera smerom k udržateľnosti, tým lepšie. Súčasný rýchly rast ekonomiky dáva výbornú príležitosť na podobné úpravy, keďže ich účinky možno rozložiť na dlhší čas tak, aby neboli príliš bolestivé. Rýchly ekonomický rast tu však nebude večne a hrozí premárnenie tejto príležitosti. Navyše po roku 2015 začne na dôchodkový systém tlačiť zhoršovanie demografie, keď začne pribúdať dôchodcov v pomere k počtu pracujúcich. Bolo by chybou, keby vláda čakala s potrebnými úpravami až do tohto obdobia. Čím neskôr totiž začne, tým nevyhnutnejšia bude ich realizácia v krátkom čase, a tým tvrdšie budú účinky na ľudí, ktorých tieto úpravy zasiahnu.

Starnutie Slovákov podmieňuje zmeny v dôchodkovom systéme

Prečo vznikol 2. pilier

V diskusiách o dôchodkovom systéme sa akosi prehliada zásadná otázka: prečo vznikol druhý dôchodkový pilier. Úvahy smerujú k výsledku – dôvodom vzniku 2. piliera sú problémy s 1. pilierom. Rozoberme si to však pekne poporiadku. Prvý pilier funguje tak, že pracujúci platia odvody, ktoré sa hneď používajú na výplatu dôchodkov súčasným dôchodcom, preto sa nazýva tiež priebežným systémom. Pred zavedením 2. piliera bolo povinné dôchodkové zabezpečenie postavené len na 1. pilieri. Pri pohľade do budúcnosti, dokonca alarmujúco blízkej, začali odborníci biť na poplach. Tento model generoval výrazný deficit Sociálnej poisťovne (SP) a odkryl kľúčový problém: zväčšujúci sa nepomer prispievateľov na dôchodok k poberateľom dôchodkov. Čo to znamená? Jednoducho: na Slovensku sa rodí málo detí a ľudia žijú dlhšie, zvyšuje sa počet dôchodcov a znižuje sa počet pracujúcich. Starnutím populácie sa zvyšuje aj obdobie poberania dôchodkov. Tým nezvratne dochádza k situácii, keď na výplatu zväčšujúcemu sa počtu dôchodcov nebude mať kto prispievať. Výsledok je jasný, **peniaze na dôchodky začínajú chýbať, pretože štát môže vyplatiť len toľko, koľko vyberie.**

Tvorcovia reformy dôchodkového systému v snahe predísť tejto hrozbe zaviedli v roku 2004 do systému povinného dôchodkového zabezpečenia sporiť prvok. Z 18 % povinných odvodov môžeme dnes odvádzať polovicu na svoje osobné účty v DSS, kde sa zhodnocujú. Tým, že sa polovica povinných odvodov odvádza na súkromný dôchodkový účet v DSS, odľahčí to pri budúcom vyplácaní dôchodkov Sociálnu poisťovňu a systém a obmedzí vytváranie jej ďalších strát. Podľa analýzy Ekonomického ústavu Slovenskej akadémie vied

2. pilier pomáha výrazne znižovať deficit SP. Bez zavedenia 2. piliera by nebola Sociálna poisťovňa schopná do budúcnosti poskytnúť adekvátne dávky.

Demografická kríza

Uvedené fakty jasne pomenúvajú problém. Slovensko začína bojovať s demografickou krízou. Prognózy sú skutočne nepriaznivé. Ak sa nepodniknú nápravné opatrenia, negatívny demografický vývoj zvýši do roku 2050 deficit verejnej správy o 12,8 % HDP a verejný dlh sa dostane na úroveň 163,8 % HDP. Ak chce Slovensko dodržať pakt rastu a stability, potom by deficit verejných financií nemal prekročiť úroveň 3 % z HDP a verejný dlh úroveň 60 % z HDP. (Zdroj: Konvergenčný program Slovenska na roky 2007 – 2009). Bez zmien v nastavení 1. piliera, generuje priebežný systém do roku 2050 deficit vo výške 14,9 mld. Sk. Za predpokladu zrušenia 2. piliera by bol tento deficit o 5 miliárd Sk vyšší. (Zdroj: Združenie pre ekonomické modelovanie, prognózy a analýzy – EMPA).

Starnutie v číslach

Podľa Výskumného demografického centra sa za obdobie 2007 - 2025 priemerný vek obyvateľstva zvýši o 4,6 roka (12,1 %). Index starnutia tak presiahne pravdepodobne ešte pred rokom 2025 hraničnú hodnotu. Znamená to, že **počet obyvateľov v poproduktívnom veku bude vôbec prvýkrát v histórii rovnaký ako počet obyvateľov v predproduktívnom veku. Populačné starnutie na Slovensku bude jedno z najintenzívnejších v rámci celej Európskej únie.** Inak povedané, kým v súčasnosti pripadajú na 1 obyvateľa vo veku nad 65 rokov dvaja obyvatelia vo veku do 17 rokov, v roku 2050 bude tento pomer takmer opačný. Na jedného obyvateľa vo veku do 17 rokov pripadnú takmer dvaja obyvatelia vo veku nad 65 rokov.

Aké sú dôsledky

Odborníci nepochybujú, že zmeny v nastavení 1. piliera sú len otázkou času. Čím neskôr sa presadia, tým bolestivejšie a tvrdsie budú účinky nielen na generácie budúcich dôchodcov, ale aj na ich budúcich prispievateľov. S akými zmenami možno v budúcnosti počítať? Je to napríklad zvýšenie odvodov alebo veku odchodu do dôchodku na 65, prípadne až na 67 rokov. Svetová banka odporúča napríklad aj zmenu valorizácie dôchodkov vyplácaných z 1. piliera len o výšku inflácie. (V súčasnosti sa dôchodkové dávky valorizujú o percento určené ako súčet 1/2 percenta medziročného rastu priemernej mzdy v hospodárstve SR a 1/2 percenta medziročného rastu spotrebiteľských cien). Ďalej sa odborníci zhodujú v tom, že z 1. piliera by sa mala odstrániť zásluhovosť a mal by sa stať výlučne solidárny.

Ktoré z uvedených zmien sa nakoniec presadia, v akej podobe a v akom čase, je v rukách politikov, ich naliehavosť je však veľká a z roka na rok stúpa...

Chybné údaje v letáku MPSVR SR

Možno sa niektorým z vás dostal v poslednom období do rúk leták Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR) o výške budúcich dôchodkov alebo ste zaregistrovali diskusiu k tejto téme v médiách. MPSVR SR v ňom na príklade Petra prezentuje výpočet výšky dôchodku, ak by vystúpil z 2. piliera a bol by zapojený výlučne len v 1. pilieri (Sociálna poisťovňa) alebo by naďalej zotrval v 2. pilieri a odvádzal by súčasne do 1. aj 2. piliera (Sociálna poisťovňa a DSS). Podľa výsledku výpočtu ministerstvo odporúča Petrovi zotrvanie alebo výstup z 2. piliera. Výpočet v letáku je podľa nezávislých ekonómov nesprávny. Aby ste však neboli z údajov v letáku ministerstva zmätení, vyargumentujme si ich nesprávnosť spolu.

Zásadným problémom ministerského letáku, ktorý viedol k chybnému výsledku o výške dôchodku z 2. piliera, bol chybný vzorec, podľa ktorého ministerstvo ráta výšku dôchodku z 2. piliera. Na výpočet použili nezávislí odborníci rovnako ako Asociácia dôchodkových správcovkých spoločností (ADSS) presne tie isté vstupné údaje ako ministerstvo a dosadili ich do vzorca na výpočet hodnoty dôchodkov, **ktorý je len jeden**. To znamená, že výšku dôchodkov musia všetci, teda aj úradníci ministerstva, rátať len podľa jedného správneho vzorca. Z toho vyplýva, že sa nemôže stať, aby pri dosadení rovnakých vstupných údajov existovali dva rôzne výsledky. Zrejme s nami budete súhlasiť, ak budeme tvrdiť, že dvakrát tri musí byť šesť podľa prepočtu kohokoľvek.

Výpočet, ktorý neobstojí

MPSVR SR v informačnom letáku uviedlo príklad, v ktorom sa 35-ročný Peter rozhoduje, či zostane v 2. pilieri. Peter už deväť rokov pracuje ako manažér s platom 25-tisíc Sk mesačne. Jeho príjem každý rok stúpne o 3 % a priemerná ročná výnosnosť dôchodkových fondov bude 5 %.

Výpočet celkovej sumy dôchodkov z 2. piliera je nesprávny. Chybu v letáku odhalíme veľmi jednoducho. Počítajte s nami. MPSVR SR vypočítalo, že ak by Peter prispieval 44 rokov na dôchodkové poistenie, Sociálna poisťovňa by mu v dôchodkovom veku vyplatila dôchodky v celkovej sume 5,276 mil. Sk. V prípade, že by si 22 rokov sporil aj v 2. pilieri, dostal by spolu len 4,062 mil. Sk. Podľa výpočtov MPSVR SR

prvých 22 rokov Peter platil dôchodkové odvody výlučne do Sociálnej poisťovne. Ďalších 22 rokov platil polovicu odvodov už aj na starobné dôchodkové sporenie v DSS a polovicu do Sociálnej poisťovne. Čiže 75 % všetkých odvodov počas Petrovho pracovného života išlo do Sociálnej poisťovne. Z toho logicky vyplýva, že z 1. piliera by mal dostať 75 % z celkového dôchodku, ktorý by dostal zo Sociálnej poisťovne, ak by nevstúpil do 2. piliera. V číselnom vyjadrení zodpovedá 75 % zo sumy 5,276 mil. Sk sume 3,957 mil. Sk. To znamená, že ak by bola dôchodková suma z oboch pilierov, ako uvádza MPSVR SR, 4,062 mil. Sk, rozdiel medzi dôchodkom len z 1. piliera a dôchodkom z oboch pilierov je približne 70-tis. Sk. Čiže podčiarknuté a zrátané, sporenie Petra v 2. pilieri by mu v tomto prípade vynieslo za 22 rokov len necelých 70-tis. Sk! To je, samozrejme, chybný a nezmyselný výsledok. Veď rátať

Výpočet MPSVR SR:

Aktuálny vek sporiteľa Petra	40	35	25
Čas poistenia v 1. pilieri	44 rokov	44 rokov	44 rokov
Čas poistenia v 2. pilieri	22 rokov	27 rokov	37 rokov
Výška dôchodkov len v 1. pilieri	5 275 582 Sk	6 115 845 Sk	8 219 184 Sk
Výška dôchodkov v 1. a 2. pilieri	4 062 420 Sk	5 193 952 Sk	8 486 265 Sk
Rozdiel	~~-1 213 162 Sk~~	~~-921 893 Sk~~	~~+ 267081 Sk~~

Správny výpočet

Prepočet R. Sulíka podľa údajov ministerstva (Zdroj: Sme 29. 4. 2008):

Výpočet R. Sulíka:			
Aktuálny vek sporiteľa Petra	40	35	25
Čas poistenia v 1. pilieri	44 rokov	44 rokov	44 rokov
Čas poistenia v 2. pilieri	22 rokov	27 rokov	37 rokov
Výška dôchodkov len v 1. pilieri	5 276 378 Sk	6 116 768 Sk	8 220 424 Sk
Výška dôchodkov v 1. a 2. pilieri	5 472 886 Sk	6 461 982 Sk	9 112 662 Sk
Rozdiel	+ 196 508 Sk ✓	+ 345 214 Sk ✓	+ 892 238 Sk ✓

s nami, podľa vstupných údajov Peter zarába 25-tis. Sk mesačne, a teda už v prvom roku sporenia odvedie do 2. piliera 27-tis. Sk. Viac azda ani netreba dodať.

Uvedené výpočty jednoznačne ukazujú, že účasť v 2. pilieri je pre manažera Petra z ministerského letáku výhodná vo všetkých troch prípadoch, ktoré udávajú rôznu dĺžku sporenia v 2. pilieri. Z výpočtov vyplýva, že Peter účasťou v sporení v 2. pilieri nestratí, naopak, jeho dôchodok z kombinovaného systému – z 1. a 2. piliera bude vyšší ako keby zostal len v 1. pilieri. Peter, ktorý má dnes 40 rokov, získa účasťou

v 2. pilieri o vyše 196 000 Sk vyšší dôchodok. Ak má dnes Peter 35 rokov, získa zapojením do 2. piliera o vyše 345 000 vyšší dôchodok, a ak má dnes Peter 25 rokov jeho dôchodok bude pri sporení v 2. pilieri vyšší o takmer 900 000 Sk.

Čo v letáku ministerstva chýbalo

Informácie, ktoré v letáku chýbali a sú dôležité pri rozhodovaní o spôsobe povinného zabezpečenia na dôchodok a ktoré budú mať nepochybne veľký vplyv na naše dôchodky v budúcnosti.

- Demografická kríza spôsobuje dlhodobú neudržateľnosť 1. piliera.

- Hrozí deficit financií v 1. pilieri a je vysoký predpoklad, že hroziaci deficit 1. piliera si vyžiada zmeny v jeho nastavení: zvýšenie veku odchodu do dôchodku, zníženie valorizácie dôchodkov, zvyšovanie odvodov. Bez týchto zmien hrozí v dlhodobom horizonte kolaps 1. piliera.
- Podľa súčasnej právnej úpravy od roku 2014 stráca 1. pilier solidárny charakter a stáva sa plne zásluhový. Výška dôchodku z 1. piliera bude plne závislá od výšky odvodov, čo znamená, že prestane byť solidárny s nízko zarábajúcimi. A teda ľudia s nízkym príjmom budú mať z 1. piliera nízke dôchodky, ľudia s vyšším príjmom vyššie dôchodky.
- Váš dôchodok bude financovaný z dvoch nezávislých zdrojov. Svoj budúci dôchodok tak budete dostávať z 1. piliera a z peňazí nasporených a zhodnotených na vašom osobnom dôchodkovom účte.
- Vaše úspory v starobnom dôchodkovom sporení sú vašim súkromným vlastníctvom a možno ich dediť.
- Chýbajú aj informácie, že sa do 2. piliera dá do konca júna aj vstúpiť.

Právna poradňa

V súvislosti s ostatnými novelami zákona o starobnom dôchodkovom sporení som v médiách zachytil, že niektoré z novelizovaných ustanovení zákona o starobnom dôchodkovom sporení boli napadnuté na ústavnom súde. Môžete nám, prosím, objasniť, o ktoré ustanovenia ide?

Odpovedá Mgr. Ľubomíra Hlohincová, právnička.

Poslanci Národnej rady Slovenskej republiky v zastúpení Ivetou Radičovou podali v decembri minulého roka návrh na začatie konania o súlade vybraných ustanovení zákona č. 555/2007 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon o sociálnom poistení č. 461/2003 Z. z. a o zmene a doplnení niektorých zákonov s Ústavou Slovenskej republiky. Týmto zákonom bol s účinnosťou od 1. 1. 2008 zmenený aj zákon o starobnom dôchodkovom sporení.

Poslanci podaním napádajú ustanovenia novely, ktoré

- predlžujú obdobie dôchodkového poistenia na vznik nároku na starobný dôchodok v 1. pilieri dôchodkového zabezpečenia z 10

na 15 rokov a rovnako predlžujú aj obdobie starobného dôchodkového sporenia ako predpokladu vzniku nároku na starobný dôchodok zo starobného dôchodkového sporenia,

- znamenajú zánik povinného dôchodkového poistenia poberateľa invalidného dôchodku na účely starobného poistenia (1. pilier), ako aj zánik povinnej účasti poberateľa invalidného dôchodku na starobnom dôchodkovom sporení.

Predĺženie obdobia starobného dôchodkového sporenia ako podmienky na vznik nároku na poberanie starobného dôchodku z 2. piliera predstavuje negatívnu zmenu pomerov oproti tým, ktoré platili v čase, keď sa sporiteľ rozhodol pre vstup do 2. piliera. Táto skutočnosť zodpovedá nespĺneniu jeho opodstatnených očakávaní a narúša sa tým princíp právnej istoty v takej citlivej oblasti, akou je zabezpečenie občanov v starobe.

Veľké negatívum priniesla novela najmä poberateľom invalidných dôchodkov a zároveň sporiteľom v 2. pilieri, ktorým zo zákona zanikla účasť na starobnom dôchodkovom sporení od 1. 1. 2008. Čo to pre nich vlastne znamená? Jednoducho povedané, Sociálna poisťovňa prestala za nich platiť poistné na starobné poistenie a tým aj prispievať na ich osobný dôchodkový účet vedený DSS.

Nesmieme však zabudnúť na to, že sa uvedená skutočnosť môže nepriaznivo odzrkadliť aj v sporení na dôchodok u tých sporiteľov, ktorí v súčasnosti nie sú invalidní. Ak by u nich v budúcnosti došlo k takému poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, s ktorou by za splnenia ďalších podmienok boli splnené predpoklady na poberanie invalidného dôchodku, počas celého obdobia poberania tejto dávky za nich Sociálna poisťovňa nebude platiť poistné v prospech ich osobných dôchodkových účtov v DSS (nebudú účastní na starobnom dôchodkovom sporení) a z tohto dôvodu by nemuseli dosiahnuť potrebnú dĺžku sporenia na účely poberania starobného dôchodku z 2. piliera.

Allianz - Slovenská d.s.s. sa na základe analýzy našej advokátskej kancelárie stotožňuje s názorom skupiny poslancov, ktorí iniciovali konanie pred Ústavným súdom SR. Rovnako sa domnieva, že dotknuté ustanovenia novely sú v rozpore s Ústavou SR, pretože porušujú ústavné práva občanov na primerané hmotné zabezpečenie v starobe a pri nespôsobilosti na prácu, ich práva na rovnosť pred zákonom a práva vlastníť majetok pri dodržaní princípu proporcionality zásahu do tohto práva v medziach ústavy a zákona, ako aj princípy právneho štátu.

Z médií som sa dozvedela o úpravách podmienok v dedení dôchodkov z DSS a to tak, že budú určené výlučne na vyplácanie dôchodkových dávok deťom. Je to pravda? Nebudú ich môcť moji pozostalí použiť podľa vlastnej vôle?

V otázkach dedenia sa podmienky nemenia. Informácie, ktoré odzneli v médiách, boli len predmetom pracovných diskusií. Zákon nijako neurčuje účel použitia zdedených dôchodkových úspor.

Aký vplyv má na investovanie DSS v dôchodkových fondoch americká hypotekárna kríza?

Slovenský trh nebude v dôsledku krízy na hypotekárnom trhu v USA nijako priamo zasiahnutý. Je dôležité podotknúť, že akciové investície tvoria len pätinu celkových dôchodkových úspor. Dôležitým aspektom je tiež dlhodobý charakter dôchodkového sporenia. Historicky totiž výkyvy cien akcií majú len krátkodobý charakter a úspory budúcich penzistov by preto vážnejšie ovplyvniť nemali. Je potrebné upozorniť aj na skutočnosť, že v prípade krízy na globálnych finančných trhoch je nesporné, že jej vplyv sa prejaví cez zamestnanosť aj v prvom pilieri. To znamená, že bude odvádzaných menej príspevkov do 1. piliera, čo spôsobí, že dôchodky z priebežného systému budú nižšie.

Výkonnosť dôchodkových fondov sa znížila, mám sa ako klient DSS začať obávať o svoje úspory?

Momentálny pokles výkonnosti súvisí s krízou na svetových finančných trhoch, ale tento pokles ani zďaleka nezodpovedá miere poklesu svetových akciových trhov, a to aj preto, lebo DSS investujú do

akcií menej ako 20 %* majetku sporiteľov v rastových fondoch a menej ako 15 %* majetku vo vyvážených fondoch. Systém starobného dôchodkového sporenia je bezpečný a z dlhodobého hľadiska by sa tieto výkyvy nemali odraziť vo výške budúcich dôchodkov.

*zdroj: ADSS

Do 2. piliera som vstupoval s tým, že o 13 rokov pôjdem do dôchodku a budem poberať dôchodok z oboch pilierov. Minimálne obdobie sporenia sa však novelou zákona predĺžila na 15 rokov. Možno v tomto kontexte očakávať nejakú zmenu?

Predĺženie minimálneho obdobia dôchodkového sporenia na 15 rokov považujeme za účelové opatrenie. Veríme, že v budúcnosti možno očakávať legislatívnu zmenu, ktorá toto nezmyselné obmedzenie zo zákona odstráni. Neexistuje totiž žiadny relevantný dôvod, pre ktorý by sporiteľ po dosiahnutí dôchodkového veku nemohol použiť nasporené peniaze z 2. piliera na zabezpečenie v starobe. Dôchodkové správcové spoločnosti budú takéto opatrenie podporovať. V súčasnosti Ústavný súd SR skúma, či nie je v rozpore s Ústavou SR.

F

Fond garančného poistenia

Jeden z fondov, ktoré vytvára Sociálna poisťovňa a ktorý je určený okrem iného na úhradu príspevkov na starobné dôchodkové sporenie, ktoré nezaplatí zamestnávateľ za svojich zamestnancov (tieto príspevky zaplatí za zamestnávateľa Sociálna poisťovňa, aby sporitelia neboli poškodení a potom ich bude vyvíjať od zamestnávateľa).

I

Informačný prospekt

Prospekt obsahujúci informácie pre sporiteľov o ponúkanej možnosti investovania a o rizikách spojených s takým investovaním majetku DSS v dôchodkovom fonde. Môže mať listinnú formu alebo formu zápisu na trvanlivom médiu (CD, webová stránka, disketa).

Investičná stratégia

Rozhodnutie manažérov dôchodkového fondu o tom, do akých investičných nástrojov sa peňažné prostriedky sporiteľov, zhromaždené v dôchodkovom fonde, investujú, pri rešpektovaní zákona č. 43/2004 Z. z. o starobnom dôchodkovom sporení

S humorom sa žije ľahšie

Eňa Vacvalová

humoristka a čerstvá päťdesiatnička

účinkuje v:

Dereši,

Aj múdry schybí

a 7EDEM s. r. o.

Počula som už, že „život sa začína v štyridsiatke“, no vy ste prišli s tým, že ten začiatok je v päťdesiatke... Ako to teda je?

Hovorila som o SVOJOM živote! A v prípade, že sa dožijem aj nejakého vyššieho čísla, môj život sa bude aj vtedy opäť začínať. Bude zrejme iný, ale o tom to práve je. Budem listovať v tej istej knihe, a predsa bude pre mňa akoby nová. Nájdem v nej to, čo som trebárs pred takými desiatimi rokmi ešte nemohla nájsť. Nebola som na to dost „stará“ alebo pre citlivejšie povahy – dost zrelá. A na to „čítanie“ a hľadanie sa teším...

O tej päťdesiatke ste hovorili tak pozitívne... Dojíma vás aj niečo na starnutí?

Určite, ale v tejto chvíli ešte nie na mojom vlastnom. Mám 87-ročnú mamu, a pretože ju mám veľmi rada, dojíma ma v súvislosti s ňou skoro všetko. Aj to, čo by ma malo alebo mohlo skôr hnevať či zlosť. Je to o hĺbke citu, o vzťahu a predobrazu vlastnej staroby. A o šťastí, že ju ešte mám!

Človek má tendenciu smiať sa alebo pozastavovať sa nad tým, čo bolo preňho ešte pred pár rokmi prioritné... Čo je u vás dnes tou hlavnou prioritou?

Hm, toto nebude asi veľmi veselý rozhovor... zdravie. Moje vlastné a, samozrejme, aj zdravie mojich blízkych. Rozvádzať to nebudem. Azda netreba...

V ktorom veku ste sa cítili „jalovo“? Bol taký vôbec?

Nepamätám sa na také obdobie. Ak si

pod takýmto vekom predstavujete vek bez chuti a zápachu, tak fakt nie. Netvrdím však, že tá chuť nebola občas dost trpká a ten zápach občas neznesiteľný. Lenže ako hovoríva jeden môj dobrý priateľ – „To sa dá vyvetrať.“

Ak by ste mali tridsať rokov práve v tomto technickom, modernom období, viete si predstaviť, čomu všetkému by ste sa venovali? Teda všetko to, čo vám v tridsiatke doba neumožňovala...

Kým som začala písať tieto riadky, dcéra mi cez telefón diktovala, čo mám robiť s PC, ktorý máme doma už roky... Ja viem, niekto by povedal – to je teda hanba! Lenže ten druhý – hlavná vec, že sa máme radi. Mne je sympatickejší ten druhý. To je celé. Takže keby som mala tridsať dnes, robila by som všetko ako vtedy, keď som ich naozaj mala – „starou technikou“!

... tešíte sa na dôchodok? Chystáte sa od určitého obdobia urobiť rázny zlom? Napríklad povedať si, že už nebudete pracovať... Čo všetko chcete v dôchodku postíhať?

Rázný zlom? Neverím takýmto termínom... Žiaden zlom nie je rázny a väčšinou už dlho pred ním dobre vieme, že príde. Záleží na tom, či na ten okamih iba tak čakáme, alebo sa naň aj akosi prakticky pripravujeme. Snažím sa robiť to druhé, aby som v okamihu zlomu nebola príliš prekvapená alebo zaskočená. Ak mi to zdravie a iné okolnosti dovoľia, pracovať budem, ale vyzerá to tak, že prehodím dost zásadne výhybku. Už nepôjde o pracovnú kariéru, popularitu

a peniaze, aj keď len o to, samozrejme, nešlo nikdy... Priala by som si, aby šlo najmä o pokoji v duši.

Humoristi vzbudzujú dojem, že sú veční optimisti. Akosi sa ráta s tým, že humor v človeku je prepojený s vnútorným šťastím... Do ktorej skupinky patríte vy – ste optimistka alebo pesimistka?

Neviem, skupinky mi boli vždy podozrivé. Myslím si len jedno - ak má človek v sebe aspoň štipku vrodeneho humoru, žije sa mu ľahšie. Aj jeho okoliu s ním.

Každý má iný humor... Máte hranice, keď si poviete, že „tu už končí zábava“?

Hranice sú mi tiež podozrivé. A to aj v humore. Ak by v ňom existovali, bol by nám často skôr na ťarchu. Moja mama považuje inteligenciu za schopnosť vedieť sa ovládať. Je to aj o tom, kde by sa mala končiť a začínať zábava.

Hovorí sa, že človeku sa ľahšie žije, keď niečomu verí. Môžete nám prezradiť, čomu skalopevne veríte vy?

Ja nie som veriaca, a teraz nemyslím len náboženstvo. Ja neverím, ale zato skalopevne DÚFAM a dávam sa rada príjemne prevkapiť. Možno je to len útek pred príliš veľkými sklamaniami... Ale ako som si nedávno prečítala v jednej nádhernej knižočke o budhizme – Cesta, ktorá je CESTOU, nie je obyčajná cesta. Viem, znie to ako zo zlého „kung fu“ filmu, ale prečítajte si to ešte raz!